

2638

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

1

Slå en yxa i båset

Slå en yxa i båset

J. i K. samt en granne till honom gingo en gång i skogen för att leta efter en tjur. Men allt deras sökande var förgäves - de kunde omöjligen finna tjuren.

"Nu gå vi hem", sade J. "ty då vet jag råd". Vid hemkomsten gick han in i ladugården, slog in en yxa i båset över bindslet och hängde bindslet på yxan. ~~Sedan~~ sedan gick de åter till skogen och hittade nu tjuren med detsamma. "Ser du att det hjälpte", sade J. "Åh, vi hade nog hittat den ändå", svarade grannen. "Nä, det är inte säkert", ~~svarade J.~~ sade J.

En annan granne var en annan gång med om samma historia.

2638

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

2

Makten över säden

Makten över säden

Mor H. sålde korn till utsäde en gång åt sin granne.

På hösten frågade hon grannen hurudant kornet blivit .

"Det blev inte bra," sade grannen . "Fick någon mer av det?"

frågade då mor H. Ja, han hade sålt litet till en annan.

"Där ha vi det", sade då mor H., "du måste nu laga, att du får tillbaka litet av kornet, så får du turen igen".

Grannen, som själv har berättat detta för mig, tilllade därefter skrattande: "Jorden var för starkt gödslad, så att det blev liggsäd. Det var därför som kornet blev så dåligt."

2638

Torsdags- och
söndagsbarn

Torsdags- och
söndagsbarn.

Torsdags- och söndagsbarn skulle se litet mera
än andra barn som voro födda på de andra veckodagarna.
De skulle få varsel, om någon skulle dö. Söndagsbarn
var det även lycka med.

2638

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIVGå runt kyrkan

Gå runt kyrkan

Om de ville bliva rika, så skulle de gå runt kyrkan sju gånger baklänges och läsa Fader vår baklänges lika många gånger. För var gång skulle de dessutom blåsa i ~~hålet~~ nyckelhålet i kyrkodörren. De skulle då få gott om pengar.

2638

Hjulormar

Hjulormar

På Ulfsnäs fanns det förr i tiden gott om ormar. En man skulle läsa bort dem. Han tände upp en stor eld, läste och hade några konster för sig. Sedan kröp han upp i ett träd. Då kommo en stor mängd ormar dit och de kröpo alla in i elden. Slutligen kom en stor hjulorm och rullade sig in i elden. En del ormar han aldrig fram till elden, utan de blevo hängande på gärdesgårdar och andra ställen. Men dogo gjorde de allihop, enligt vad det berättades.

2638

Vita ormar

Vita ormar

Om man hittar en vit orm , skall man koka ormen
och dricka spadet. Man skall då kunna se in i framtiden.
En gumma, säges ha hittat en orm och kokat den. Dottern
eller pigan, vilket det nu var, fick syn på flottet och
åt av det. Hon föresade sedan , att en vit ko skulle dö.
Då förstod gumman, att flickan hade ätit av ormen och hon
tog ifrån henne kraften.

Son,
Trita hd
Rogberga för
1929

Uppet. Kjell Hagberg
Ker. Karolina Andersson.
f. 1863.

7

SMÖRÅS LÄSAREKASSA
FÖR ÅRMINNESBOK

2638

Smörlycka

Smörlycka

Jag har varit med , när vi sprungo efter en alekvist av några tums längd. Den skulle vara klynnig och vi täljde den tills den var vit. Den skulle användas för att få smörlycka, när det inte ville xxx tura sig med kärningen av smöret. Mamma sade ofta till oss, när hon kärnade: "Spring efter en alekvist, så skall vi se , om vi inte snart skall få smör." Klynnan lades bland grädden i smörkärnan.

Man kunde också lägga i en vigselring av silver, ty vigselringarna voro på den tiden oftast av silver och ej

2638

SÄMVESTETS
SÄMVESTETS

som nu av guld. Det gick även mycket bra att lägga i en silverpeng i kärnan. Om man hade stått en lång stund och kärnat och ändå inte fått något smör, skulle man lägga i det. Det var många som trodde på det, att det var ett osvikligt medel.

Smil.
Trots vid
Rogberga s:0
1929.

2638

9
Allyd. Skole. Hagberg
Ber. Karolina Bertram
förr 1863 i Öggestrup

Skerva

Skerva

Om en lättsinnig kvinna eller karl kom in och såg ett litet barn, när det var naket kunde barnet få skervan. De voro därför mycket rädda för att en lättsinnig karl eller ett lättsinnigt fruntimmer skulle se barnet, när det var nakat. Kommo de in, brukade de kasta över barnet ett täcke eller något annat.

För att barnet skulle bli friskt friskt, skulle modern ta av sin egen mjölk och hälla i en sko, som tillhörde en lättsinnig kvinna och låta barnet dricka av mjölken i skon.

2638

10

Kniv i tröskeln.

Kniv i tröskeln

Om våren när korna skulle släppas ut på bete, skulle de ~~släppas~~ sätta en kniv i tröskeln till koloådgården och låta korna gå över det, när de släpptes ut för första gången.

2638

11

Barnakvinna

En man i Öggestorp sade en gång: "Ja, jag har inte någon läggekkniv på mig i dag, för den gav jag gumman. Hon har inte varit i kyrkan än - det var fråga om en s.k. barnsängskvinna - och då måste hon ha ~~fixt~~ litet stål på sig."

Barnakvinna

2638

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

12

Bitä i täcket

Bitä i täcket

Om morgonen innan de skulle stiga upp skulle de bitä ett tag i täcket. De skulle då inte bliva sömniga, påstods det.

Det finns också ett ordstäv, som man säger när en person är sömnig och gäspar: "Jag tror , att du glömt att bitä i täcket i dag."

2638

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIVTappa smörgåsTappa smörgås

m Om man tappar en smörgås och smöret kommer neråt,
så är det ett yalesätt, att det skall bli fult väder
följande dag.

2638

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIVSnigeln

Snigeln

Om man ser en svart snigel och hinner få tag i dess spröt innan den drager in dem, så skall man önska sig något.

Im.
Fveta hd
Rogberga for
1929

Uppb. Kjell Hagberg
Ber. Karolina Anderton
f. 1863. 2638

15

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Guldpyttan

Guldpyttan

Om man fick tag i en guldpytta, lät man den krypa
längs fingrarna. Det kallades att taga mått till hand-
skar.

Man brukade även sjunga:

Guldpytta, flyg, flyg, flyg,
i morgon blir det vackert väder,
då får jag^{jag/} nya kläder.

2638

I:sta lysningsdagen

I:sta lysningsdagen

Första lysningsdagen skall de på skämt ge dem en krycka. I Fagerslätt drar de fram ett helt träd med en krök på, så att det liknar en krycka. Om de bliva bjudna på kaffe drar de bort trädet, annars får det ligga.

Den första lysningsdagen säger de: "Jaså, du har brutit ett ett ben i dag . Jag borde ge dig en krycka," eller, "du haltar inte i dag. Det syns inte , att du brutit benet av dig".

2638

KONSTANT
FÖR
1914Skopengar

Skopengar

Vid bröllop skulle bruden ha en peng i ena skon till den som tog av henne skorna. Pengen kallades för skopengen.

2638

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIVTaga byxan från någon

Taga byxan från någon

Ett ordspråk säger: "Hon har tagit byxan från honom."

Meningen är att det är hustrun som är herre i huset.

Gubben Fast , att han morgonen efter bröllopet sade till

Stina, sin hustru: "Nu får du välja att ta byxorna eller

kjolen. Men det du väljer , det får du behålla."

2638

20

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Bröllopsbruk

Bröllopsbruk

När det var bröllop var det en sed, att de skulle binda för ögonen på bruden med en näsduk. Sedan skulle flickorna ställa sig runt henne i en ring och dansa omkring henne. Den som sedan bruden först fick tag i, hon skulle först bliva gift.

När min äldsta syster gifte sig, var det någon som sade: "Nu stampar jag, så att du vet var jag är."

2638

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIVTappa brudkronan

Tappa brudkronan

Om bruden tappade kronan så skulle det betyda en förfärlig otur. Men om det däremot råkade bliva en repa i brudslöjan, så ansågt detta vara turligt.

2638

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIVMössegumor

Mössegumor

Vid barndop bars barnet av sin gudmor till dopet. Men det fanns också en s. k. "mössegumor" , det var en ung flicka som höll mössan , när prästen öste på vatt-
net.

Jag var en gång mössegumor för en flicka. Jag minns, att någon då sade till mig: "Lina skulle i stället ha varit mössegumor för en pojke första gången hon är det, annars får hon inte vem hon vill ha, när hon gifter sig."

Son.
Tveta bod
Ringsbergssön
1929

Uppst. Kjell Hagberg
Kv. Karolina Andersson
J. 1863.

2638

23

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Prästkrage

Prästkrage

En flicka som ville ha reda på om hon skulle bliva gift, skulle plocka en prästkrage och läsa ett ord av denna ransa för varje blad hon plockade bort. Det som ord som ~~st~~ det stamnade vid, skulle det dåbliva. Ramsan lydde så:

Agare, bagare, kejsare, kung, änka, fränka, fröken,
fru

eller också skulle hon säga:

Prost, präst, klockare, rackare.

Smil
Tvek ind
Rogberg a.m
1929

Alfred Thors Hagberg 24
Pren. Karolina Andersson
2638
A. 1863 i Öggestorp.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Lucia

Lucia

Lucia var ~~ett romerskt~~ en romersk jungfru; som var
tidigt uppe och spann om mornarna, under det att andra voro
syndfulla och lågo och sovo.

Smil.
Ivek bod
Rogbergs om
1929

Ugglan. Tjel. Rogbergs

25

2038

Pm. Martin Anderson

f. 1863 i Öggestorp

Jerusalems skomakare

Jerusalems skomakare

När Frälsaren bar sitt kors blev han trött och luta-
de sig mot en husvägg. Men då kom mannen, som ägde om-
huset, ut och körde bort Frälsaren och sade, att han inte
fick vila där. Det var en skomakare berättas det. Då sva-
rade Frälsaren: "Då skall heller du aldrig få vila!" Han
vandrar därför ännu omkring och har under fötterna i sko-
sulorna spikar, som se ut som ett kors.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Ann
Pvete Ark
Rogberg
1929

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Per Karolin & Anderson
född 1863 i Öggestorp
Kjell Rogberg
2638

26

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Öggestorps kyrka

Öggestorps kyrka

Det går en sägen om huru det gick till när gamla Öggestorps kyrka skulle byggas. De skulle nämligen, enligt denna sägen, ha bundit ihop ett par stutar och låtit dem gå och lägga sig vart de ville. Det berättas då, att de kommo till en stor skog och lade sig där.

För att kunna bygga kyrkan där, måste de därför rödja och hugga bort skogen och kyrkan har därav fått sitt namn. Kallades först "Huggestorp", vilket senare ändrades till Öggestorp.